

המנהג בהרבה קהילות צפון-אפריקה אמ"ת (בפרט בתוניס, באלג'יר ובגרד'יה) לומר פסוקים במנחה של שבת קודם "למנצח על הגיתית"
ואלו הם פסוקים מתוך הנביאים ישעיה וירמיה המבשרים את גאולת ישראל בב"א.

גאולנו

גאולנו¹ יי צבאות שמו. קדוש ישראל (ישעיה מז ד)

ישראל נושע ביי תשועת עולמים. לא תבושו
ולא תכלמו עד- עולמי עד (ישעיה מה יז)

כי נחם יי ציון. נחם כל חרבותיה, וישם מדברה
פעדו, וערבתה כגן-יי. ששון ושמחה ימצא בה, תודה
וקול זמרה (ישעיה נא ג)

ופדויי יי ישבון ובאו ציון ברנה, ושמחת עולם על
ראשם. ששון ושמחה ישיגו, ונסו יגון ואנחה (ישעיה לה י)

כי פדה יי את-יעקב. וגאלו מיד חזק מפנו (ירמיה לא י)

ורויתי נפש הכהנים דשן. ועמי את-טובי ישבעו
נאם-יי (ירמיה לא יג)

כה אמר יי באשר ימצא התרוש באשכול ואמר אל
תשחיתו, כי ברכה בו. כן אעשה למען עבדי, לבלתי
השחית הכל (ישעיה סה ח)

והוצאתי מיעקב זרע, ומיהודה יורש הר. וירשוק
בחירי, ועבדי ישכנו-שמה (ישעיה סה ט)

ואתם הדבקים ביי אלהיכם. חיים כלכם היום.

ברוך יי לעולם אמן ואמן

- ¹ הנביא אומר "כל זה הקב"ה יעשה לגאלנו מהגלות". (עפ"י רש"י)
הוא השליט על כל הצבאות והוא קדוש ישראל, הוא יריב את ריב עמו לא ע"י אדם אלא הוא בעצמו. (עפ"י המלבי"ם)
- ² תשועת ישראל תתקיים לעולם ולכן אומר הנביא "לא תבושו" כמו שיבושו עובדי הפסילים בעת הישועה, כי גאולתכם בעזר ה' תהיה. (עפ"י מצודת דוד). יתר-על-כן יען שתשועתם תהיה מה' האל הגדול "לא יכלמו" מאחרים כי מה' תהיה זאת. (עפ"י המלבי"ם)
- ³ המקום ינחם את ציון כי תשוב ותכונן **כמאז**. הנביא מדבר בלשון עבר כדרך הנבואה בהרבה מן המקומות כי הדבר ברור כשמש כאילו כבר נעשה. (עפ"י מצודת דוד)
תקווה היא לישראל כי ה' ינחם ציון אשר היא גלמודה יחידה, וכל ארץ ישראל שהם חרבות ציון הנלוים לה. הנמשל שמקום שהיה חרב מבני אדם יתהפך לישוב טוב ומובחר, ומקום המיושב מרשעים עובדי כוכבים יתהפך למושב צדיקים, וכן מקום שהיה מדבר שמים בזמן הגלות, "ששון ושמחה ימצא בה", ועוד "בתודה וקול זמרה" ישבחו את המקום. (עפ"י המלבי"ם)
- ⁴ שמחת עולם היא שמחה אשר מעולם כבר הייתה להם בדרך יציאתם ממצרים, כמו שכתוב "וה' הולך לפניהם יומם" וגם אז נסו היגון והאנחה מהם. (עפ"י רש"י)
אמנם פדויי ה' אשר יפדם מכל צרותם, ישובו מגלותם וגם יבואו ציון ברינה לא כמו בצאתם מגלות בבל, שיצאו וגם באו ביגון ואנחה וסבלו רעות רבות כנזכר בעזרא ונחמיה. ויתראה על ראשם שמחה נצחית שלא תהיה אחריה עוד תוגה וגלות כלל, ולא כמו שמחת בית שני שלא היתה שמחת עולם, שמחה נצחית. בגאולה השלמה ישיגו ששון ושמחה תחילה, פתאום, ועי"כ ינוסו יגון ואנחה, כנס מפני הששון והשמחה שרודף אותם. והנה הששון הוא בגלוי והשמחה בלב, וכן האנחה בגלוי והיגון בלב, עד שיגון שבלב ינוס מפני השמחה, האנחה בגלוי תנוס מפני הששון הגלוי. (עפ"י המלבי"ם)
- ⁵ פדות וגאולה שני דברים הם: הגואל מוכן למסור את נפשו בעד קרובו וילחם בעדו מצד הקרבה שיש לו עמו, לא כן הפודה שיתן רק ממון פדיון נפשו, הקב"ה **פודה וגואל** הגם שהאויב אשר יחזיק בהם יהיה חזק מהם. (עפ"י באור המילים של המלבי"ם)
- ⁶ ורויתי ענין שביעה, דשן ענין שמן. (מצודת ציון)
אכן בעת החרבן היה נעדר מהכהנים מותר אשי ה' (הקרבת) לכן אמר ה' הנה אז אשביע נפש הכהנים דשן כי יאכלו בשר הקדשים ואת עמי הטוב הבא להם מאתי. (עפ"י מצודת דוד)
לכהנים העוסקים בעבודה, תרוה נפשם הרוחנית מדשן השפעת הקרבנות, ועי"כ "עמי את טובי ישבעו" והכוונה שיהיה להם כל טוב לשובע. (עפ"י המלבי"ם)
- ⁷ אל תתיאשו מן הגאולה, כי כשם שכאשר ימצא באשכול-ענבים גרגירים מבושלים כל צרכם הראויים לעשות מהם יין, ובא אדם בכוונה להשחית יאמרו לו "אל תשחיתו" כי יש בו תירוש שהוא ברכה וטובה ואע"פ שיש בו חרצנים וזגים שאינם ברכה מ"מ השאירהו בעבור התירוש. (עפ"י מצודת דוד) כך בגאולת ישראל, בעבור הצדיקים אשר בקרב העם יעשה ה', כי הם עבדיו. (עפ"י המלבי"ם)
- ⁸ רוצה לומר זרע ברכה הראוי ליעקב, והוא יירש את הר ציון ואת הר הבית, העם הזה בחר ה' לעצמו, הוא יירש את הירושה שהבטיח והיא **ארץ ישראל**. הם ישכנו שמה ולא יגלו עוד ממנה. (עפ"י מצודת דוד)